

Sanan selitystä

Tässä valaistaan lyhyesti kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän jotakin tai useaa raamatun tekstiä.

Itsensä tutkiminen

Matt. 21: 28-32

12. sunnuntai helluntaista 4.9.

Tämä vertaus on vain Matteuksen evankeliumissa. Se on tietynlainen vastine Luukkaan evankeliumin tuhlajapoika-vertaukselle. Maanviljelijän poikien tehtävä oli työskennellä isänsä viinitarhansa. Ensimmäinen poika ei halunnut laiskuutetaan mennä työskentelemään isänsä viinitarhaan. Hän pahoitti isänsä mielen, mutta myöhemmin katui ja teki isänsä tahdon mukaan. Toinen poika puhui isälleen mieliksi ja oli aluksi halukas auttamaan isäänsä. Hän kuitenkin rikkoi lupauksensa eikä mennyt töihin. Syytä poikien käytökseen ei tarkemmin kerrota. Kuulijat ymmärsivät, kumpi pojista teki oikein.

Ylipapit, kansan vanhimmat ja fariseukset sanoivat noudattavansa Jumalan tahtoa mutteivät noudattaneet eivätkä ottaneet Jeesusta vastaan Messiaanaan. Yhteiskunnan uskonnolliseen eliittiin kuuluvat ovat kuin poika, joka lupaa mennä isän viinitarhaan töihin muttei mene. Israelin kansa on satojen vuosien lankeemuksessaan yhä vanhojen profeettojen julistaman tuomion alainen. Se ei tee Isänsä tahtoa. Siksi parannuksen tekijät ja kääntymyksen tulleet potot ja publikaanit menevät

ennen juutalaisia ylipappeja ja kirjanoppi-neita Jumalan valtakuntaan. Pelastus tulee Jeesuksen mukana, mutta valtakuntaan eivät pääse teeskentelijät.

Jumala valitsee ne, jotka tuntevat syntinsä ja tunnustavat ne. Hänen armonsa tulee syntiin pahastikin langenneille. Ulkonainen hurskaus ei hyödytä, jos Vapahtaja sivuutetaan. Jumalan valtakuntaan päästään mielenmuutoksen ja uskon kautta, jonka Pyhä Henki vaikuttaa. Todellinen kääntymys on armoa. Ihminen ei pysty kääntymään eikä uskomaan omassa voimassaan, vaikka kuinka lupaisi ja vakuuttaisi muille ihmisille ja itselleen.

Päivän epistolatekstissä Roomalaiskirjeen 7. luvussa puhutaan siitä, kuinka ihmiskunta on synnin vankilassa. Paavali opettaa: ”Tahtoisin kyllä tehdä oikein, mutta en pysty siihen. En tee sitä hyvää, mitä tahdon, vaan sitä pahaa, mitä en tahdo.” ”Haluan tehdä hyvää, mutta en pääse irti pahasta.”

Ihminen ei voi siis elää synnittömästi, vaikka tahtoisikin. Synti on todella tuho-voima, joka pitää jokaista vankilassaan. Tästä synnin vankilasta ei kukaan voi vapautua omin voimin. Synti orjuuttaa ja tuhoaa elämää. Tämän Paavalin lausuman tosiasian on varmasti jokainen kokenut konkreettisesti. Olemme kuin tuo toinen poika, joka haluaa tehdä oikein muttei kykene.

Kun vanki ei pääse omin avuin pois vankilasta, jonkun toisen on hänet vapautettava. Paavali huudahtaakin: ”Kuka pelastaa minut tästä kuoleman ruumiista? Kiitos Jumalalle Herramme Jeesuksen Kristuksen tähden! Niin minun sisimpäni noudattaa Jumalan lakia, mutta turmeltuun luontoni synnin lakia.”

Synnitöntä ihmisestä ei tule tämän elämän aikana, mutta Kristus voi antaa päivittäin synnit anteeksi, ja Pyhä Henki voi antaa voimaa väärästä elämästä luopumiseen. Jumalan mahdollisuuksia ihmisen elämässä ei pidä väheksyä. Moni on kokenut, että Jumala on puuttunut myönteisellä tavalla hänen elämäänsä, antanut synnit anteeksi, hyvän omantunnon ja rauhan sisimpään ja halua elää toisin.

Päivän evankeliumitekstissä Jumala sanoo meille: ”Mene tänään tekemään työtä minun viinitarhassani.” Jumala-suhteestamme riippuu, miten tähän kutsuun suhtaudumme. Kutsumustyötä ei ole vain hengellinen seurakunnan tekemä työ vaan myös kaikki hyvä maallinen työ niin työpaikoilla kuin perheessä. Sitä tulee tehdä niin kuin Jumalalle, ei niin kuin ihmisille. Vaikkei kukaan ihminen näkisi eikä kiittäisi, Jumala kuitenkin näkee hyvän työn.

Tekstissä ei sanota, että publikaanit eli epärehelliset veronkerääjät ja portot pääsisivät ilman muuta synteinensä Jumalan valtakuntaan. Jumalan valtakuntaan pääsemisessä ei ole kysymys hyvistä teoista eikä myöskään syntien suuruudesta vaan armahdetuksi suostumisesta. Portot ja publikaanit menivät Jumalan valtakuntaan uskon kautta toisin kuin epäuskoiset ylipapit ja kansan vanhimmat. Jeesus sanoi: ”Portot ja publikaanit sen sijaan uskoivat, ja vaikka te sen näitte, te ette jälkeensäinkään tulleet katumukseen ettekä uskoneet häntä”.

Maria Magdalenan ja publikaani Matteuksen tapaukset ovat hyviä esimerkkejä julkisyntisten kääntymisestä. Fariseuk-

set taas luottivat omaan hurskauteen eivätkä kääntyneet Jumalan puoleen armoa pyytäen.

Me olemme joko ensimmäisen tai toisen pojan kaltaisia. Rikomme Jumalan tahtoa vastaan ajatuksin ja sanoin, teoin ja laiminlyönnein. Eikö paras poika olisi sellainen, joka vastaisi isälleen myöntävästi ja menisi heti täyttämään Isän käskyn viimeistä piirtoa myöten? Valitettavasti tällaisia lapsia ei Taivaan Isällä ole. Itse asiassa on yksi ainoa, joka oli kaikessa kuuliainen Isän tahdolle ja täytti Jumalan lain – Jeesus Kristus. Hän oli kuuliainen Isän tahdolle ristin kuolemaan asti.

Antti Ijäs

Pastori, SROS:n aluejohtaja, Lieto

Jeesus, parantajamme

Matt. 12:33 - 37

13. sunnuntai helluntaista 11.9.

Paljastavat sanat. Puheen rinnalla toinen mahtitekijä on vaitiolo. Sanat tai sanattomuus voivat saada aikaan hyvää tai pahaa. Ääni ja kehon kieli vahvistavat tai mitätöivät sanotun. Katse voi olla paljonpuhuva, toinen sanoo sen kukkasin. Media-aikakaudella sanat ovat kärsineet inflaation. Maailmaan mahtuu puhetta, ja sanoja on ylivoimaisen paljon. Siksi nykyisin puhuvat ja puhuttelevat teot, pienet ja suuret.

On kulunut 10 vuotta siitä, kun World Trade Centerin tornitalot romahtivat kasaan. Lähes 3000 ihmistä menehtyi. Pilvenpiirtäjiin törmäävät lentokoneet ja 11. syyskuuta ovat piirtäneet muistijäljen. Melkein 10 vuotta myöhemmin terroristijohtaja **Osama bin Laden** ammutaan. Teot puhuvat karua kieltään ihmisestä ja maailmasta.

”Hedelmistä puu tunnetaan”, sanoi Jeesus, ja hänen sanansa tunnetaan. Teot ovat se hedelmä, joka kertoo, mitä ihminen on ja mitä ihmisessä on. Sanatkin ovat teko.

Eikö sanaa uskota? Luterilaista kirkkoamme on sanottu Sanan kirkoksi. Yksin Raamattu on kirkossamme uskon, opin ja elämän ylin ohje. Koko kristillisen teologian ydin on, että Jumala on puhekykyinen. Hän on puhunut valitsemilleen ihmisille ja johtanut Pyhällä Hengellä kirjoittamista niin, että meillä on Pyhä Raamattu. Rajalliset inhimilliset sanat kantavat ääretöntä sanomaa ja pelastusta. Jumalan sana pysyy ja on kokonaan totuus ja elävä ja voimallinen. Totuudessa ei lasketa ääniä, vaan ääni punnitaan. Silloin kaikkien sanojen yläpuolelle nousee tämä: ”Näin sanoo Herra.” Niin omat sanamme ja elämämme kuin yhteiskunnan ja ajan ilmiötkin on arvioitava Herran sanalla. Tässä on kirkon, saarnaajien ja kristittyjen tehtävä: On uskollisesti puhuttava se, mitä Jumala on puhunut niin kirjoitetussa sanassaan kuin elävässä sanassaan Jeesuksessa, ja asetettava elämä ikuisen sanan valaistukseen. Muutoin kirkon ääni hukkuu sanatulvaan, ja Sanan kirkosta tulee sanojen kirkko. Kun kirkko hukkaa Sanan ja Hyvän Paimenen äänen, sen on tarpeellisuutensa todistaakseen pidettävä ääntä hyvistä teoistaan. Kirkko on vaihtanut Raamatun syntiluettelot luetteloksi hyvistä teoistaan. Lakia lain päälle.

”Jumala sanoi, ja tapahtui niin.” Jumalan sana on yhä Jumalan teko niin, että se, mitä hän sanoo, myös tapahtuu. Jumala on toimintakykyinen. Ilman Jumalan työtä jää jäljelle vain ihmistyö. Siksi ei ole kysymys vain siitä, onko Raamattu totta ja oikeassa, vaan myös siitä, että ilman luottamusta Raamattuun ei ole myöskään uskoa eikä hengellistä elämää. On erämaa. Hopeaa ja kultaa voi olla, mutta rammatt jäävät ilman apua (Ap.t. 3). Meissä kaikissa asuu raamattukriitikko, joka tarttuu

Valheen isän syöttiin: ”Onko Jumala todella sanonut?”

Löytyykö sydänvarastostasi uutta vai vanhaa? Niin kuin silmät ovat sielun peili, kantavat sanat tavaraa sydämen täysinäisistä varastoista. Sanat kertovat paljon sanojasta. Miksi haluat sanoa sen, mitä sanot? Onko sinun paha olla, vai nautitko kenties salaa siitä, että luet, kuulet ja puhut pahaa toisista? Herran veli Jaakob puhuu karvaasta ja makeasta vedestä, tulesta ja peräsimestä (Jaak. 3:2–12). Kahdeksas käsky on opettanut meitä kysymään, onko totta ja tarpeellista se, mitä puhut ja kenelle. Pahaa puhetta kuvataan Vanhassa testamentissa muun muassa sanoilla *julkea, kerskaileva, pöyhkeä, itsevarma, itseriittoa, eksyttävä, petollinen, valheellinen*.

Kun Jeesus ottaa esiin ”jokaisen turhan sanan” ja viimeisen tuomion ankaran tilinteon, iskee hurskaaseen ihmiseen epätoivo. Jeesuksen rumalta tuntuva nimittely ”käärmeen sikiö” ja Psalmin 58:5 myrkkypuhe olivatkin puhetta minusta. ”Lihasta syntynyt on liha.” Ne, jotka ottavat Jumalan sanan kevyemmin, pääsevät kielikylvyssäkin helpommalla. ”Kun laiskaa lyöt, ahkera värähtää.” Daavid kamppaili kielen syntien kanssa tosissaan, oli varuillaan ja sinetöi suunsa (Ps. 39:2–4) mutta kävi läpi katkeran syntiketjun epäpuhtaista ajatuksista, valheen sanojen kautta huorinteekoon ja murhaan asti. ”Ajatuksin, sanoin ja teoin olen pyhän tahosi rikkonut ja tiedän sen vuoksi ansainneeni ikuisen kadotuksen, jos tuomitset minut niin kuin pyhä tahtosi vaatii ja syntini ovat ansainneet.” Kurjalle syntiselle jää vain se tie, jonka Jeesus meille avasi ja jonka Daavidkin löysi: syntien ja syntisyytensä tunnustaminen ja anteeksisaaminen. (Ps. 32 ja 51.)

Kun Jeesuksen veri puhdistaa sydämen, puhdistetaan suukin. Tavallinen saippua ei kielikylvyssä auta, vaikka silmä rumasti puhujaa lapsena uhkailtiin. Hyvästä puheesta, jolla tuodaan esil-

le Jumalan sanaa, on esimerkiksi Apostolien teoissa kuvauksia: vakuuttavat sanat (14:1), totuuden sanat (26:25), toimen ja terveen järjen sanat, rohkeat ja aidot sanat (4:13, 31; 19:8; 28:31), kehottavat sanat (13:15), elämän sanat (5:20). Hyvät sanatkin jäävät vain puhutuiksi, ellei Pyhä Henki tee niitä eläviksi, puhuviksi. Saarnaaja ei ole se sytkäri, joka sytyttää, vaan Pyhä Henki sytyttää niin saarnaajan kuin kuulijankin. On huudettava avuksi Pyhää Henkeä.

Keijo Rainerma
Rovasti, Kankaanpään seurakunnan kirkkoherra

Lähimmäinen

Matt. 5:43 -48 **14. sunnuntai helluntaista 18.9.**

Jumalan löytämä ihminen löytää lähimmäisensä uudelleen! Tätä toteamusta tukevat lukuisat esimerkit.

Erään kirkkoillan puhuja viittasi isäänsä. Alkoholisoitunut kuusilapsisen perheen isä tuli usein kotiin tilinsä juoneena. Perheen ankea elämä muuttui täydellisesti, kun työnantajansa neuvoa kuunnellen isä oli mennyt mukaan hengelliseen tilaisuuteen ja löytänyt Vapahtajan. ”Ei sen parempaa isää voinut olla sen jälkeen. Ennen juoksimme usein häntä pakoon, mutta sitten meillä oli rakastava isä, joka kanto muun ohessa huolta siitä, että lapset pääsisivät elämän tielle. Emme voineet ohittaa sitä, että näimme Jumalan antaneen isän elämälle uuden sisällön. Muutos vaikutti lastenkin elämään. Jumalan valtakunta tuli meille.”

Jeesus puhui valosta, jota häneen uskovat heijastavat (Matt. 5:16). Se ei ole inhimillistä hyvyttä eikä lahjakkuutta

vaan Jumalan hyvyyden heijastusta. Paavalikin kirjoitti uudesta elämästä, joka on seurausta siitä, että ihminen on kuollut pois synnistä ja alkanut elää Kristuksessa (Room. 6). Todistus Jumalasta, joka haluaa, että kaikki ihmiset pelastuisivat ja tulisivat tuntemaan totuuden, saa painoarvoa, kun elämä tukee sanoja. Joskus teot voivat puhua voimallisemmin kuin sanat.

Tämän sunnuntain evankeliumi on osa Jeesuksen vuorisaarnasta. Hänen toimintansa oli vasta aluillaan, mutta jo tuossa vaiheessa hänellä oli opetuslapsijoukko, jota hän ryhtyi opettamaan. Opetuksensa tässä kohdassa hän otti puheeksi käskyn: ”Rakasta lähimmäistäsi.” Se ei ollut outo käsky, sillä Vanha testamentti painottaa sitä. Jopa vihamiehelle tuli osoittaa rakkautta. ”Jos hänen on nälkä, anna hänelle ruokaa, jos hänellä on jano, anna hänelle juotavaa” (Sananl. 25:21). Jeesuksen opetuksen painopiste olikin siinä lisäyksessä, jota kansalle opetettiin, mutta johon hän ei voinut yhtyä, koska se ei ollut Jumalasta: ”Vihaa vihollistasi.”

Israelilaisten keskuudessa oli päässyt vallalle opetus, jonka mukaan lähimmäisiä ovat vain oman kansan jäsenet. Kaikille tämäkään etiikka ei riittänyt. Lähimmäisen nimityksen eräät rajoittivat vain hurskaksiin. Kysymykseen, kuka on lähimmäinen, Jeesuksen ajan farisealainen saattoi vastata: ”Hän on toinen farisealainen.” Syvä juopa erotti heidät lakia tuntemattomasta ”tavallisesta kansasta”, jota he pitivät suorastaan Jumalan vihollisina. Näiden kanssa he eivät olleet lainkaan tekemisissä. Jeesuksen lähimmäiskäsite oli luonnollisesti yhtäpitävä Jumalan sanan kanssa, riippumaton kaikista inhimillisistä, kansallisista, sosiaalisista ja uskonnollisista rajoista.

Jeesus täsmentää lähimmäisen rakastamisen käskyä vuorisaarnassaan. Myös vihollinen on lähimmäinen. Jumalan mielen mukainen rakkaus ei valitse kohteita. Se

raivaa tien kaikille. Siksi se on täydellistä ja varauksetonta ja sulkee piiriinsä kaikki. Jeesuksen kärsimys ja kuolema kaikkien ihmisten edestä on Jumalan täydellistä rakkautta. Kenellä tahansa on oikeus uskoa syntinsä anteeksi ja tulla osalliseksi rakastavasta huolenpidosta. Huomionarvoista on, ettei Jumalalla ole mahdollisuutta osoittaa rakkautta muita kuin vihollisiaan kohtaan: kaikki ovat syntiä tehneet ja ovat luonnostaan Jumalalle vihamielisiä (Kol. 1:21). Ikuisen elämän ihannuutta on, ettei siellä kukaan ole vihamielinen toista kohtaan.

Opettaessaan lähimmäisen rakastamisesta Jeesus opettaa myös kristittyjen keskinäisestä rakkaudesta. Maailman puristaessa kristityt tarvitsevat yhdessäoloa ja toistensa tukea.

Jeesus muistuttaa kuitenkin, että Jumalan rakkaus etsii kanavia voidakseen ulottua kristittyjen piirin ulkopuolellekin. Siksi kristityillä on todistajan ja kutsujan tehtävä. Jumalan lapset toimivat Isänsä tavoin, vaikka ulkonainen elämämme on epätäydellistä.

Puutteistamme huolimatta Jeesus lähettää meidät liikkeelle. Usko syntien anteeksiantoon on meidän voimavaramme. Lisäksi voimme olla rukoilijoita, jotka pitävät mielessään Jeesuksen rakkauden, niin että ottavat jo rukoillessaan sovinnon ja anteeksiannon askelia niitä kohti, joiden puolesta rukoilevat. On erilaisista mennä toisen luo, kun menoa siivittää rakkaus eikä katkera mieli: ”Haluan rakastaa tuota toista, koska Jumalakin häntä rakastaa.”

Kristityn ensimmäinen kysymys ei ole, kuka on lähimmäiseni. Tärkeämpää on, olenko kuuliainen saamalleni kutsulle ja osoittaudun lähimmäiseksi niille, joita kohtaan. Hehän ovat viime kädessä Jumalan lähettämiä.

Antti Herkkola

Kalvolan seurakunnan kirkkoherra

Kiitollisuus

Joh. 5:1-15

15. sunnuntai helluntaista 25.9.

Juutalaisten juhlat perustuivat heidän uskoonsa ja asemaansa Jumalan omaisuus-kansana. Niitä vietettiin vuoden mittaan lain säädösten mukaisesti. Juhlissa kiitettiin, luettiin pyhiä tekstejä, rukoiltiin, laulettiin, aterioitiin ja iloittiin – muistettiin Jumalan suuria pelastustekoja ja lahjoja ja tultiin niistä osallisiksi.

On helppoa juhlia, iloita ja kiittää, jos omat asiat ovat kunnossa ja elämä hymyilee. Sitä kurjien joukkoa, joka kokoontui Betesdan altaan luona, painoivat kuitenkin jos jonkinlaiset sairaudet ja vaivat. Heillä ei välttämättä ollut samaa juhla-mieltä kuin toisilla, vaikka olikin juhlan aika. Heidän elämäänsä varjostivat alituisesti sairaus ja muu tuska ja rajallisuus. Sen varjon pimentoon jääminen näytti olevan heidän pysyvä osansa maailmassa.

Vaikka vuosien kuluminen saattoikin entisestään vahvistaa tätä käsitystä, nuo sairaut eivät olleet vaipuneet täyteen toivottomuuteen. Juuri siksi he olivat täällä, Betesdan lammikolla. Tuossa ilmeisesti pienessä altaassa ajoittain kuohahtavalla vedellä uskottiin olevan parantava vaikutus. Paikka oli tästä seikasta niin tunnettu, että Betesdassa oli myös allas pakanoita varten – terveyskylpylä varakkaille! Parantavan vaikutuksen tosin ajateltiin rajoittuvan sille, joka ensimmäisenä pääsi altaaseen veden kuohumisen jälkeen. Jos siis oli pienikin mahdollisuus tulla terveeksi, siihen haluttiin tarttua. Se tiesi kuitenkin pitkää ja epävarmaa odotusta.

Etukäteen ei voinut tietää, milloin altaan vesi kuohuu. Kun niin tapahtui, oli oltava nopea. Käytännössä tämä tarkoitti, että oli oltava joku auttaja. Siksi altaaseen ei koskaan ehtinyt ensimmäisenä

mies, jonka luo Jeesus pysähtyi. Hänellä ei ollut auttajia. Mitään jonotussysteemiä ei tunnettu, ei myöskään laupeutta toista kohtaan. Hitaat jäivät auttamatta häviölle. Mies oli kurjista viimeinen.

Näin sairauden tai vammaisuuden osa jatkui muuttumattomana. Miehen kohdalla sitä oli kestänyt jo kauan, 38 vuotta. Jeesuksen aikaan ihmisten elinikä oli keskimäärin huomattavasti lyhyempi kuin nykyajan länsimaisella ihmisellä. Suurimman osan elämästään mies oli siis ollut sairas. Jeesuksen sanat viittaavat siihen, että sairauden takana oli synty, jota ei kuitenkaan kuvata.

Emme tiedä, kauanko mies oli odottanut ja toivonut. Muutakaan keinoa hänellä ei kuitenkaan ollut. Jeesuksen kohtaaminen oli ainutlaatuinen poikkeus. Yhtäkkiä häntä puhutteli mies, joka välitti hänestä ja teki uskomattoman kysymyksen: ”Tahdotko tulla terveeksi?” Eivät kaikki tahtoneet tervehtyä. He olivat tottuneet osaansa ja sen määräämään asemaan yhteisössä. Ihmisten almujen varassa saattoi elää.

On mahdotonta sanoa, kuinka pitkälle osaansa mies oli alistunut. Hän oli yrittänyt tarrata paranemismahdollisuuteen, mutta auttajaa vailla hänen tilanteensa oli toivoton. Sinne, hänen mielensä syvyyksiin, paistoivat nyt toivon säteet. Jeesuksen sanat ja olemus nostivat häntä noista tummista syvyyksistä – ja osoittivat, mistä todellista apua ja tervehtymistä oli syytä odottaa: ei altaasta vaan Jeesukselta.

”Nouse, ota vuoteesi ja kävele!” Nämä olivat Jeesuksen parantavat sanat. Niiden myötä sairauden 38 vuoden ote hänen elämässään murtui. Hänen kohdallaan vapaaksi pääsy oli kestänyt täsmälleen yhtä kauan kuin Israelin kansalla oli *exodus* -sessä kestänyt Jumalaa vastaan kapinoinnin ja niskuroinnin jälkeen päästä luvattuun maahan. Näin Jeesuksen toiminta liittyy Vanhan testamentin historiaan,

sen tapahtumiin, lupauksiin ja ennustuksiin. Hän ei toiminut sattumanvaraisesti, umpimähkään. Kaikista Betesdan sairaita hän valitsi juuri tämän miehen. Tämän parantaminen kertoo, että Jumalan valtakunta on läsnä Jeesuksessa.

Myöskään Jeesuksen sanat eivät ole sattumanvaraiset. Parantavat sanat ovat samalla käsky, jonka täyttäminen tekee paranemisesta mahdollisimman julkista. Ne ovat tarkoitukselliset. Tapahtunut asia huomataan varmasti, kun kaikkien sairaaksi tuntuma kävelee nyt terveenä ja kantaa vuodemattoaan. Asia pannaan merkille eritoten siksi, että on sapatti, jolloin perinnäissääntöjen mukaan on kiellettyä kantaa vuodetta.

Jeesuksen menettely varmistaa, ettei tapahtunut jää yksityisasiaksi, miehen omaksi iloksi. Tapahtuneeseen joutuvat toisetkin ottamaan kantaa ja sen myötä Jeesuksen persoonaan ja tehtävään.

Jeesuksen menettely oli haaste kaikille. Kenen kanssa he ovat tekemisissä? Kenen vallalla hän toimii? Jeesus halusi myös parantamansa miehen kohtaavan nämä kysymykset. Hänelle itselleen olisi voinut riittää pelkästään, että hän oli nyt terve. Se ei riittänyt kuitenkaan Jeesukselle. Hän tuli maailmaan antamaan tällekin miehelle enemmän kuin ajallisen terveyden – koska paraskaan terveys ei kestä loputtomasti. Hän tuli antamaan elämän yhteydessään, vapauttamaan synnin, kuoleman ja Saatanan vallasta, valmistamaan tien katomattomaan kirkkauteen. Hän on itse tuo tie.

Jeesus, hänen persoonansa ja tekonsa, on syvin kiitoksen aihe.

Ilkka Rytilahti
Pastori, SROS:n aluejohtaja, Hyvinkää

Jumalan sanansaattaja

Matt. 18: 1-6 [7-9] 10
Mikkelinpäivä 2.10.

Mikkelinpäivän ongelmana on, että silloin jumalanpalvelukset pidetään seurakunnissa perinteisesti perhekerkkoina. Tekstin väljäksi käsien ja jalkojen poishakkaamisineen ei ole suositeltava lasten korville, vaikka aikuisväelle se olisi terveellinen *memento* lasten kohtelun eettisten lähtökohtien mieleen painamiseksi. Jos sulkuihin pannut jakeet jätetään lukematta, jää jäljelle vielä myllykivi. Senkin herkkä lapsi voi kokea tarpeettoman ahdistavana.

Lasten kytkeminen olennaiseksi osaksi mikkelinpäivää nousee valitusta enkelitekstistä. Vanhan evankeliumikirjan otsikko *Enkelit ja lapset* liittyi tähän. Nykyinen evankeliumikirja on tahtonut purkaa tätä kytkentää puhumalla enkeleistä Jumalan sanansaattajina, mutta itse tekstin lapsikeskeisyys ja valittu perinne eivät mahdollista kytkennän purkamista. Itse asiassa vain tekstin lyhyt loppu tuo enkelimaailman esiin.

Alkuosan vahva painotus on lasten esikuvallisuus aikuisille. Heidän suuruutensa ei merkitse synnittömyyttä; myös lapset ovat perisyynnistä osallisia. Luterilaisessa traditiossa heidän paremmuutensa aikuisiin nähden perustuu avoimuuteen ottaa vastaan ja uskoa sana, jonka luotettava aikuinen, ennen kaikkea äiti ja isä, lapselle sanoo. Siksi myös Jumalan sanan opetuksen kodeissa ja seurakunnissa tulee kohdistua suurella painoarvolla pieniin lapsiin.

Tälle vieras ja vastakkainen on nykyajan uskosta vieraantuneen ihmisen ajatus, että lapsi tulee jättää kastamatta ja vaille uskontoon kuuluvien asioiden opettamista, jotta taattaisiin heille vapaus myöhemmin itse vapaasti valita oma maailman-

katsomuksensa. Tällaiseen ajattelutapaan voidaan soveltaa Jeesuksen opetus lasten viettelemisestä. Viettely voi olla epämoraalisten elämäntottumusten opettamista lapsille mutta myös sitä, että luodaan kuvitelma maailmankatsomuksellisesta *tabula rasasta*, joka mahdollistaisi myöhemmin omana vapaana valintana tapahtuvan kristillisen uskon omaksumisen.

Kääntyminen, parannuksen teko, on tulemistä lasten kaltaiseksi, teeskentelemättömäksi, avoimeksi, vastaanottavaksi, sellaiseksi, jonka mieleenkään ei tule ostaa häneen kohdistuvaa hyväksyntää ja rakkautta eikä maksaa siitä jollakin tavalla jälkeenpäin.

Tekstin jälkiosa puhuu lasten enkeleistä, jotka näkevät aina taivaallisen Isän kasvot. Enkelit kuuluvat kahteen maailmaan. Heillä on kokoaikainen kontakti taivaallisiin, mutta he ovat läsnä tässä maailmassa. Vanha tuttu kuva lapsia kuohuvan kosken yli lahoja siltalankkuja myöten johdattavasta suojelusenkelistä ei ole vain turvallisuutta tuova kuva, vaan se on myös tosi.

Ei voi paeta kuitenkaan sitä todellisuutta, joka särkee idyllistä turvallisuutta: on tilanteita, joissa varjelevaa enkeliä ei näyhtä olevan mailla halmeilla silloin, kun olisi pitänyt. Tämän käsitteleminen on vaikeaa, erityisesti perhejumalanpalveluksessa. Lapsille ja aikuisille tulee tässä korostaa kääntymistä Jeesuksen puoleen, jolta rukoillaan varjelevan enkelin lähettämistä meidän luoksemme. On myös syytä aina palata korostamaan ikuisuuden ensisijaisuutta. Tässä elämässä monet vaarat uhkaavat jokaista ihmistä, mutta varjeltuminen uskossa Jeesukseen ja Jumalan yhteydessä on kaiken Jumalan varjeltumisen korkein aste. Sen päämäärä on varjeltuminen kadotukselta ja turvallinen pääsy taivaan kotiin.

Arno Toivanen

Rovasti, eläkkeellä oleva Iisalmen kirkkoherra

Jeesus antaa elämän

Joh. 11: 21-45
17. sunnuntai helluntaista 9. 10.

Kuolemaa verrataan Raamatussa uneen (esim. Ps. 13:4). Siksi kuolleita kutsutaan poisnukkuneiksi (1. Tess. 4:13). Kuitenkaan ei ole kyse ikiuneen nukkumisesta, niin kuin joissakin muistorunoissa opetetaan. Kuolema ei ole kaiken loppu vaan välivaihe, joka päättyy poisnukkuneiden heräämiseen. Viimeisenä päivänä herätään kuolonunesta. On kuolleitten ylösnousemuksen aika ja viimeinen tuomio.

Tätä sunnuntaita on kutsuttu syksyn pääsiäiseksi. Päivän evankeliumi kertoo Lasarukselta, jonka Jeesus herätti kuolleista. Kuolonuni kesti vain neljä päivää. Lasaruksen haudalla näkyi, mitä kuolema saa aikaan. Se katkaisee kaikkein lujimmatkin siteet omaisten väliltä ja särkee kodin onnen ja täyttää elämän kyyneleillä. Kuolema on vihollisista viimeinen, mutta Jeesus on aina ystävästä ensimmäinen. Jeesus haluaa olla siellä, missä häntä kaivataan. Surevat omaiset, Martta ja Maria, odottivat Jeesusta apuun jo Lasaruksen kuolinvuoteelle, mutta hän tuli vasta hautajaisten jälkeen. Miksi Jeesus myöhästyi pahemman kerran? ”Ystävämmme Lasarus nukkuu, mutta minä menen herättämään hänet” sanoi Jeesus opetuslapsille (11:11). Jeesus halusi Jumalan kunniaksi herättää ystävänsä Lasaruksen kuolleista, että ihmiset uskoisivat häneen. ”Ei tämä tauti ole kuolemaksi, vaan Jumalan kunniaksi; se tuo julki Jumalan Pojan kirkkauden” (11:4).

Tämä ihmeteko on Johanneksen evankeliumissa viimeinen ja suurin kaikista. Se ennakoii aikaa, jolloin kaikki herätetään kuolonunesta. Kyseessä oli siis ennakkonäytös tulevasta ylösnousemuksesta: tänään yksi – Lasarus – ja viimeisenä päi-

vänä kaikki. Jeesus sanoi: ”Minä olen ylösnousemus ja elämä. Joka uskoo minuun, saa elää, vaikka kuoleekin, eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole. Uskotko tämän?” Näillä sanoilla Jeesus lohdutti surevaa Marttaa. Niillä on lohdutettu sittemmin miljoonia ihmisiä kristittyjen hautajaisissa. Jeesukseen uskova ei kuole iankaikkisesti vaan toistaiseksi. ”Ikinä”-sana tulisi kääntää niin kuin vanhassa Bibliassa (ikinä = iankaikkisesti). Kuolema on varmin asia elämässä. Jokainen meistä kuolee varmasti, mutta Jeesuksen tähden kuolemalla ei ole meihin pysyvää otetta. Jeesuksen omat kuolevat kuten muutkin, mutta Jeesus antaa meille lahjaksi ikuisen elämän, kun meidät herätetään kerran kuolleista. Viimeisenä päivänä Jumalalla on viimeinen sana: ”Herätäkää!” Silloin kuolonuni päättyy, ja herätetyt kootaan viimeiselle tuomiolle.

Elämmekö me nykyaikana niin kuin kuolemaa ei olisi ja elämä jatkuisi iäti maan päällä? Hautajaisissa kuolema on pakko tunnustaa tosiasiaksi. Varsinkin läheisen kuolema kaataa maailmamme ja hävittää turhat kuvitelmat. Martan ja Maria kodissa vieraili ensin kuolema ja sitten vasta Jeesus. Kumpikin sisar järkyttyi veljensä yllättävästä ja odottamattomasta kuolemasta. ”Herra, jos olisit ollut täällä, veljeni ei olisi kuollut.” Kumpikin sisar sanoi samat sanat Jeesukselle, vaikka he surivat veljen kuolemaa myös persoonallisesti – Martta töitä tehden ja Maria istuskellen kotona.

Yllättävä kuolemantapaus saa meidät usein jossittelemaan ja harrastamaan jälkiviisautta: jos olisi tehty niin tai näin, ei olisi käynyt tällä tavalla. Jumalalle tehdään myös *miksi*-kysymyksiä: Miksi veit nuoren miehen viereltäni tai isän lapsilta ennen aikojaan? Murhe ja toivottomuus valtaavat surevan mielen, ja Jumala saa siitä osansa. Kuoleman pelko on suurin ihmisen peloista. Se järkyttää elämän, niin

kuin kävi Martalle ja Marialle. Sisarus-
ten usko oli koetuksella, mutta se kesti
surussakin. Jeesus lohdutti Marttaa ylösnousemuksen toivolla ja sitten vielä paljon lainatuilla sanoilla: ”Minä olen ylösnousemus ja elämä.” Kuolema on välivaihe, joka on voimassa toistaiseksi. Kun Jumalan kellossa tulee viimeinen päivä, kuolonuni päättyy, ja kuolema kukistetaan lopullisesti. Syksyn pääsiäisenä, ”pikkupääsiäisenä”, saamme julistaa rohkeasti Jeesuksen voittoa kuoleman vallasta.

Aki Paavola

Pastori, SROS:n aluejohtaja, Korttesjärvi.

Kristityn vapaus

Mark. 2:18 - 22
18. sunnuntai helluntaista
16.10.

Seuraat johtajaa. Ollakseen hyvä johtaja on oltava hyvä johdettava. Lähi-Idän ja Afrikan lähinnä islamilaisien maiden kapinointi vallanpitäjiä vastaan herättää kysymyksen vaihtoehtoista. Johtamista kontrolloiva demokratia on vaikea yhteiskuntajärjestys, joka toimiakseen vaatii kansalta elämänarvoja ja taitoja. Demokratia on kristinuskon myöhäsyntyinen kukkanen, joka sekin on altis niin vallanhalun kuin vastuuttomuuden kylmille tuulille. Valistunut ja jalo yksinvaltiainen ehkä paras vaihtoehto, mutta sellaisia ei näytä olevan, ja valta turmelee käyttäjänsä. Kriisiaikoina johtamisen merkitys korostuu. Ihmiset etsivät ja kaipaavat hyviä johtajia mutta samalla myös arvostelevat heitä. Aikaisemmin kansa valitsi johtajikseen moraalisesti esimerkillisimpiä, nykyisin kaltaisiaan. Toivo paremmasta on

tältä osin hiipunut.

Jeesuksella, Johannes Kastajalla ja fariseuksilla oli opetuslapsia. Johtaminen voi perustua muodolliseen asemaankin, mutta hengellisessä johtamisessa on kysymys arvoista ja karismasta. *Matheetes* tarkoittaa oppilasta, opetuslasta ja kannattajaa. Opetuslapseudessa on motiivin vaihtelua ja sitoutumisen asteita. On kenraaleita univormussaan, jotka ovat vain päiväkävelyllä, sillä todellisuudessa heitä ei seuraa kukaan. Äänestykseen riittää kannattaminen, mutta kun elämä ja kuolema laskeaan mestarin käteen, on kysymys seuraamisesta. Sana *opetuslapsi* ilmaisee, että oppiminen ja kasvaminen vielä jatkuvat.

Opettaja oppilastaan kummempi.

Opettajia voidaan arvioida oppilaiden ja oppimistulosten perusteella. Johanneksen ja fariseusten opetuslapset paastosivat, mutta oli havaittu, että Jeesuksen seuraajat eivät paastonneet. Jeesus kyllä opetti rukouksen, paaston ja hädänalaisten auttamisen olevan hänen seuraajiensa normaalia elämää (Matt. 6:2, 5, 16). Mutta hyvät asiat muuttuvat kelvottomiksi, jos ne tehdään siksi, että ne huomattaisiin ja niillä ansioiduttaisiin. Palkka on silloin kuitattu ihmisten kiitoksena jo tässä ajassa. Jumala ei ole velkaantunut, eikä optioita taivasta varten ole kertynyt. Tähän valoon asettuu kysymys paastosta päivän evankeliumin yhteydessä.

Kysymys siitä, miksi kristityt tekevät sitä tai tätä, laajenee ja on tuttu vuosien varrelta. Ellei ylety Jeesukseen eikä hänen oppiinsa, on tartuttava seuraajiin. Kysymys on kylläkin oikeutettu. Kristityt ovat pahasti epäonnistuneet Jeesuksen seuraamisessa ja hänen oppinsa ja esimerkkinsä toteuttamisessa. Sitä ei lievennä, että ateistien jälki on ollut vielä monin verroin kauheampaa. Kysymys on kuitenkin myös epäreilu silloin, jos Jeesusta ja hänen oppiaan syytetään siitä, että opetuslapset ovat epäonnistuneet. Helvetin vakavaksi kysy-

mys tulee, jos kristittyjen viat ovat veru-ke sille, ettei itse lähde seuraamaan Kristusta.

Häät olivat Jeesuksen lempi aihe aina Kaanan häistä alkaen. Kutsu Jumalan valtakuntaan on kuin hääkutsu. Ilon ja kyläisyyden menettää, jos jättää kutsuun vastaamatta. Kärjäkutsu on eri asia: tuomiolle on tultava. Häävaatteetkin on talon puolesta. Morsian ystävineen lähti ylkää vastaan. Oli varustauduttava ja valvottava. Ilmestyskirjassa seurakunta on Kristukselle uskollinen ja siksi vainottu ja vianalainen vaimo, mutta lopussa, uudessa Jerusalemissa, Karitsan häissä se on kaunistettu morsian. Nyt ei ollut aika paastolle, koska Jeesus oli seuraajiansa seurassa. Helatorstain jälkeen Jeesus on korotettu na taivaassa. Vähän aikaa hän on poissa – joskin Pyhän Henkensä kautta kansamme – ja hänen seuraajiaan kohdellaan samoin kuin kohdeltiin Jeesusta itseään.

Nyt on aika paaston, jotta vaikeampai-kin kestettäisiin ja annettaisiin käsillä olevien etuuksien mennä Jeesuksen nimen tunnustamisen tähden. Jeesuksen opetuslapsista puhutaan valehdellen kaikkea paha-aa, heitä vedetään oikeuksiin, heitä surmataaan. Oppilaan osa on sama kuin opettajan-kin. Meidän aikanamme, jolloin sanat ovat kärsineet inflaation, Kristuksen seuraamisesta maksettu hinta ja pyyteet-ömät, jopa vihollisiin kohdistuvat rakkauden teot tulevatkin voimakkaaksi todistukseksi Jeesuksesta.

Oletko uudestisyntynyt, vai onko vanha ruvennut jumaliseksi? Kysymys paastosta – niin kuin Jeesukselle osoitettu kysymys varsin usein – johtaa Jeesuksen puhumaan siitä, mistä oikeasti on kysymys. Ei sen paremmin fariseuksen kuin Johanneksenkaan opetuslapses- ta eikä kenestäkään tule Jeesuksen seuraaja ja Jumalan lasta sillä, että alkaa käyttäytyä kristityn tavoin: paastota, rukoilla, käydä kirkossa, elää kunnollisesti ja käyt-

täytyä ystävällisesti. Hyvät teot ja kelpo elämä tekevät yhtä vähän kristityn kuin pelkkä morsiuspuku tekee morsiamen tai käyttäytyminen prinssin elkein tekee kuninkaallisen. Sellainen olisi vain näyttele- mistä, teeskentelyä, jossa vanha ihminen herkeää jumaliseksi ja lisää fariseusten opetuslasten määrää. Toki tarvitaan ystä- vällisiä miehiä ja herttaisia naisia maailman ankeutta lievittämään, mutta kristil- lisessä mielessä on kysymys aivan muus- ta. Tarvitaan kokonaan uusi ihminen, sydämen muutos, uudestisyntymisen ihme. Puheessa uudesta paikasta ja uudesta vii- nistä on kysymys tästä.

Jeesuksen opetuslapseskoulussa uu- teen pukuun puetun ja uutta viiniä mais- taneen elämä on silti enemmän uskollis- seksi seuraajaksi tulemistä kuin oppinee- na olemista, enemmän kasvamista kuin valmiiksi ehtimistä. Jumalaton ja muoto- jumalinen maailma vaatii näyttöjä ja näy- töksiä, Jeesus kysyy uskollisuutta vähässä ja kärsii omiensa keskeneräisyyttä. Suuri mestari esittelee teoksensa vasta valmiina suuressa juhlassa.

Keijo Rainerma

Rakkauden kaksoiskäsky

Mark. 12: 28 -34
19. sunnuntai helluntaista
23.10.

Tämän sunnuntain yleisotsikko kiteyttää Jumalan lain sisällön. Ihmisen tehtävänä on rakastaa Jumalaa yli kaiken ja lähim- mäistä kuin itseään. Rakkauden kaksois- käsky muistuttaa näin kristityn kutsu- muksesta asettaa lähimmäinen itsemm-

rinnalle, siis yhtä tärkeäksi kuin itsekin olemme. Lähimmäisemme ovat jatkuva-na koetinkivenä rakkautemme aitoudessa.

Päivän evankeliumi sijoittuu Markuksella osaksi Jeesuksen viimeisiä päiviä. Ne ovat osa ns. hiljaisen viikon tapahtumia.

Edellä Jeesus on joutunut vastaamaan niin ylipapeille, fariseuksille kuin saddukeuksillekin, jotka kaikki tekivät parhaansa saattaakseen hänet satimeen. Kaikessa Jeesus, Jumalan Karitsa, on kuitenkin osoittautunut virheettömäksi. Mistään synnistä tai väärästä opetuksesta häntä ei saatu kiinni. Saman havainnon oli tehnyt myös muuan lainopettaja, joka lopulta astuu näyttämölle. Hän tulee Jeesuksen luokse ja tahtoo tietää, mikä Jumalan lain käskyistä on tärkein.

Jeesuksen vastauksen alku on lainaus-ta 5. Moos. 6:4:sta. Hän ei siis lainaa mitään kymmenen käskyn kohtaa vaan jaetta, joka kertoo, millainen Jumala on ja millainen tulisi ihmisen suhteen häneen olla. On olemassa vain yksi Jumala, jota ihmisen tulee koko olemuksellaan rakastaa. Tämä käsky on edelleenkin voimassa ja koskee myös kristittyjä. Siihen kannattaakin aina palata, varsinkin jos alkaa tuntua siltä, että on kyennyt täyttämään Jumalan tahdon. Rehellisen ihmisen on myönnettävä, ettei ole ainakaan sitä käskyä kyennyt täyttämään. Siksi tarvitsemme Vapahtajaa, jonka luo päivän evankeliumin lainopettajakin tuli häntä aikansa sivusta seurattuaan.

Jeesus lisää käskyyn myös toisen, ihmisten keskinäisiin väleihin liittyvän käskyn, joka sekkin on lainausta Vanhasta testamentista (3. Moos. 19:18). Yhdessä näitä kahta käskyä kutsutaan rakkauden kaksoiskäskyksi, ja ne ovat myös kymmenen käskyn tiivistelmä.

Joskus rakkauden kaksoiskäskyä ajatellessa saattaa erehtyä luulemaan, että sen täyttäminen olisi jotenkin helpompaa kuin kymmenen käskyn mukaan elämi-

nen. Niin ei kuitenkaan ole. Alkutekstin *rakastaa*-verbi (*agapao*) ei tarkoita tykkäämistä tai ystävällistä käyttäytymistä vaan rakastamista silloinkin, kun lähimmäisessä ei näytä olevan mitään miellyttävää vaan pelkästään suvaitsemattomia ajatuksia, itsekkyyttä, rehentelyä, kerskailua, väkivaltaa ja hän ehkä vielä haisee pahalta. Se tarkoittaa myös Jumalan rakastamista silloinkin, kun hän on antanut elämäämme sairautta, epäonnistumisia, vaikeita lähimmäisiä ja katkeria kohtaloita. Se on kaikkia kohtaan osoitettua rakkautta, joka ei pyydä mitään itselleen vaan ainoastaan antaa ja jakaa hyvyyttä ja välittämistä.

Sellaisella rakkaudella rakastaminen on kaikkea muuta kuin helppoa. Päinvastoin se on mahdotonta ihmiselle. Siksi rakkauden kaksoiskäsky nujertaa ihmisen alleen. Vain Jumala kykenee sellaiseen rakkauteen.

Ristille kulkenut Jumalan Poika todellakin rakasti meitä niin kuin itseään ja Jumalaa yli kaiken. Siksi olemme nyt sovitetut.

Jeesuksen lainopettajalle antama vastaus ei eronnut huomattavimpien juutalaisten opettajien opetuksesta. Käskyn tärkeysjärjestyksestä Jeesus ja juutalaiset ajattelijat olivat samaa mieltä. Jeesus ei siis tullut tuomaan maailmaan uutta lakia ihmisten noudatettavaksi. Aikaisemmin annetut käskyt olivat täysin riittäviä. Lainopettaja ei ollut kaukana Jumalan valtakunnasta, sillä hänkin oli tajunnut, kuinka mahdottomat ihmisen täytettäviksi ovat vaatimukset, jotka Jumalan laki ihmiselle asettaa. Sen tajuaminen tekee ihmisestä pienen, niin pienen, että Jumalan Jeesuksessa valmistama pelastuskin alkaa kelvata hänelle.

Kun päivän aihetta rakkauden kaksoiskäskystä pohtii lähetystyön ja lähimmäisten kannalta, on helppoa sanoa, mitä käsky silloin tarkoittaa.

Vapahtajamme antoi seurakunnalle käskyn viedä evankeliumia kaikille luoduille. On Jumalan rakastamista ottaa se käsky todesta ja viedä sanomaa synnit sovittaneesta ja ylösnousseesta Herrasta Jeesuksesta niin lähelle kuin kauaskin. Sillä tavoin osoitamme rakastavamme Jumalaa, koska tiedämme hänen tahtovan sitä. Vastaavasti on mitä suurinta rakkautta kertoa lähimmäisillemme, että heidän syntinsä on sovitettu. Eihän kukaan sitä iloista uutista voisi tietää, jollei kukaan sitä kertoisi. Siksi on rakkauden mukaista kertoa niin lähellä kuin kaukana oleville lähimmäisillemme, että heidän syntinsä on sovitettu.

Kun me Jumalan sanan yltäkylläisyyden keskellä elävät suomalaiset voimme monin eri tavoin kuulla, lukea ja nähdä Jumalan valmistamasta pelastuksesta, eikä meidän tehtävänäme ole ajatella myös niitä, jotka eivät ole vielä edes kuulleet Herrasta Jeesuksesta? Eikö meidän tule antaa heillekin mahdollisuus kuulla ihmistä rakastavasta Jumalasta, joka on sovittanut heidänkin syntinsä ja sillä tavalla antanut heillekin mittaamattoman arvon?

Jukka Norvanto
TL, Sanansaattajat ry:n radiopastori, Kerava

Aikakauskirja uskon ja ajattelun avuksi 38. vuosikerta

Ilmestyy:

kuudesti vuodessa

Julkaisijat:

Suomen Evankelisluterilainen Opiskelija- ja Koululaislähetys ry (OPKO)
Suomen Raamattuopiston Säätiö (SROS)
Suomen teologinen instituutti ry (STI)

Vastaava päätoimittaja 2011–2013:

Raimo Mäkelä, raimo.makela@kotiportti.fi
050 910 9058

Toinen päätoimittaja 2011–2013:

Timo Eskola, timo.eskola@teolinst.fi, (09) 668 9550

Toimitussihteeri:

Paula Eskola, paula.eskola@sro.fi, (09) 5123 9157

Toimitus 2001–2013:

Juha Ahvio, juha.ahvio@elisanat.fi
Ville Kettunen, ville.kettunen@helsinki.fi
Jukka Norvanto, jukka@norvanto.fi
Leif Nummela, leif.nummela@uusitie.com
Olli-Pekka Vainio, olli-pekka.vainio@helsinki.fi
Juha Vähäsarja, juha.vahasarja@sro.fi

Neuvottelukunta 2011–2013:

Puheenjohtaja: Keijo Rainerma, Juha Auvinen, Leif Erikson, Ruth Franzén, Salli Hakala, Markku Ihonen, Tapani Innanen, Timo Junkkaala, Sammeli Juntunen, Ilmari Karimies, Aleksi Kuokkanen, Jussi Miettinen, Pekka Mäkipää, Olavi Peltola, Henrik Perret, Timo Pokki, Tapio Puolimatka, Erkki Ranta, Timo Rämä, Niilo Räsänen, Matti Sartonen, Mauri Tervonen, Lauri Thurén, Aku Visala

Toimituksen osoite:

PL 15, 02701 Kauniainen

Kustantaja:

Perussanoma Oy

Tilauspalvelu:

PL 15, 02701 Kauniainen, (09)5123 9152/
Sirpa Mäkelä, sirpa.makela@sro.fi

Tilaushinnat 2010:

Opiskelijatilaus 19 €/vuosi, kestopilaus 27 €/vuosi,
määräaikaistilaus 32 €/vuosi, irtonumero 7 €

Ilmoitushinnat:

1/1 sivu: 232 mm (kork.) x 170 mm (lev.) 250 euroa
½ sivu: vaaka 98 mm (kork.) x 124 mm (lev.) 140 euroa, pysty 196 mm (kork.) x 60 mm (lev.) 140 euroa
muut: 0,80 eur/pmm, palstaveveys 60 mm

Hintoihin lisätään alv. (22%).

Ilmoitusten vastaanotto:

perusta@sro.fi, (09) 5123 9157

Aikakauslehtien liiton jäsen

ISSN 0355-7111

Kirjapaino: Forssa Print